

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Třicetiletá válka

Evropa – nábožensky rozdělena - protestantské země – Anglie, Nizozemí, skandinávské země

- katolické země – Francie, **Španělsko**, Itálie

Svatá říše římská národa německého – Liga (katolické státy – v čele s Bavorskem) – r. 1609
Unie (protestant. státy – Falc) – r. 1608

Fáze třicetileté války:

1. r. 1618 – 1620 – **česká válka**
2. r. 1621 – 1623 – **válka falcká** – ligistická a španělská vojska obsadila Dolní Falc a Horní Falc (Bavorsko)
3. r. 1625 - 1629 – **válka dánská** - r. 1619 zvítězili v Nizozemí stoupenci dalšího boje proti Habsburkům – získali na svou stranu Anglii a Dánsko (haagská koalice) + spojenci (Francie – finančně, Uhry a Sedmihradsko)
2 křídla – r. 1626 poražen dánský král Kristián IV. u Lutteru - generál Tilly (Liga - Bavorsko)
 - r. 1626 -7 poražen generál Mansfeld ve Slezsku (1626 – Dessavy) Albrechtem z Valdštejna (titul generalissimus)
 -
 - r. 1629 – **restituční edikt** – projev sebevědomí Habsburků – návrat před r. 1555 -
 - navrácení církevní půdy – vyvolalo odpor i umírněných nekatolíků proti císaři (saský kurfiřt Jiří)
 - r. 1630 – Valdštejn propuštěn
4. r. 1630 – 1635 – **válka švédská** – švédský král Gustav Adolf – nadaný vojevůdce + spojenci Sasové a Braniboři
 - triumfální tažení Německem - vpadl až do Bavorska
 - r. 1631 obsadili Sasové Čechy (mírová jednání – odstoupení Lužice Sasku)
 - císař povolává nazpět Albrechta z Valdštejna - vytlačil Švédy z jihu
 - **r. 1632 – bitva u Lützenu – smrt Gustava Adolfa**
 - **záhadná jednání Valdštejnova – r. 1634 – Cheb – zavražděn**
 - r. 1634 – švédská vojska poražena generálem Tillym (r. 1635 – pražský mír)
2. r. 1635 – 1648 – **válka švédsko – francouzská** – r. 1635 oficiálně vstupuje **katolická** Francie (Richelieu, Mazarin) – válka přestává mít charakter nábož.
 - boj o hegemonii v Evropě
 - střídavé úspěchy a neúspěchy obou válčících stran – hospodářské i lidské strádání
 - časté vpády na naše území (r. 1642 – švéd. generál Torstensson - Olomouc)
r. 1645 – bitva u Jankova - jedna z nejkrvavějších bitev
 - uloupěna většina cenných uměleckých předmětů ze sbírek Rudolfa II. (Švédi)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výsledky třicetileté války:

- r. 1648 – Münster a Osnabrück – **vestfálský mír** – územní zisky: Švédsko (Pobaltí),
Sasko (Horní i Dolní Lužice)
Braniborsko (část Pomořan)
Bavorsko (Horní Falc)
Francie (území až k Rýnu)
Dolní Falc – dědicům zim. krále
- Švýcarsko – samostanost (přestalo být součástí SŘŘ)
Severní Nizozemí – definitivně samostatný stát
(jižní Nizozemí = Belgie – nadále Španělsko)

Habsburkové si podrželi české země (z náboženského hlediska situace vrácena k r. 1624)

Zastavení rozpínavosti Habsburků, konec jejich snů na ovládnutí celé Evropy – počátek hegemoniálního postavení Francie

Učebnice:

- Beneš Z., Petráň J.: České dějiny I, Praha 1997
Kohoutková H., Komsová M. Dějepis na dlani, Olomouc 2007

Doporučená literatura:

- Janáček J.: Rudolf II. a jeho doba, Praha 1987
Janáček J.: Valdštejn a jeho doba. Praha 1978
Klučina P.: Třicetiletá válka. Obraz doby 1618 – 1648. Praha 2000
Míka J.: Stoletý zápas o charakter českého státu 1526 -1627, Praha 1974
Pánek J.: Poslední Rožmberkové, Praha 1989
Polišenský J.: Třicetiletá válka a evropská krize XVII. století. Praha 1970
Uhlíř J.: Černý den na Bílé hoře. 8. listopad 1620. Brno 1998

Tento studijní materiál byl vytvořen v rámci projektu CZ.1.07/1.1.04/03.0045

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ